

Ndi Rom

¹ Pọl, odibo Kraịst Jisọs, onye Chineke kpọrọ ka ọ buru onyeozị ya na onye o kewaputara ka o zisaa ozioma ya. ² Ozioma a bu nke ahụ Chineke kwere na nkwa n'oge gara aga site n'onu ndi amuma ya nke e dere ihe banyere ya n'akwukwo nsọ. ³ Ozioma a metutara Okpara ya, onye bu nwa Devid site n'omumu nke anu ahụ. ⁴ Onye esitere na Mmuo nke idi nsọ hoputa i bu Okpara Chineke, site n'ike nke mbilite n'onwu, bu Kraịst Jisọs, Onyenwe anyi. ⁵ Onye anyi sitere n'aka ya nata amara na oru i bu onyeozị, ime ka ndi mba ozọ nwee nrube isi nke okwukwe n'etiti ha n'ihia aha ya. ⁶ Tinyere unu onwe unu ndi ahụ a kpọrọ ka ha buru ndi nke Jisọs Kraịst.

⁷ Ya bu, unu ndi Chineke huru n'anya bi na Rom, ndi o kpọrọ ka ha buru ndi nsọ:

Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyi, na Onyenwe anyi Jisọs Kraịst diri unu.

Mmasi Pọl iga Rom

⁸ Na mbu, ana m ekele Chineke ekele n'ihia unu niile, site n'aha Jisọs Kraịst. N'ihia na a na-ekwusa ihe banyere okwukwe unu n'ụwa niile. ⁹ Chineke, onye m na-ejere ozi, n'ime mmuo site na ikwusa ozioma nke Okpara ya, bu onye akaebe na m na-echeta unu mgbe niile n'ekpere

m. ¹⁰ N'ekpere m oge niile, a na m ariọ ka ọ buru ihe ga-ekwe mee na site n'ike Chineke, aga m enwe ohere ibia leta unu.

¹¹ O na-agu m agu nke ukwu ibia hu unu anya, n'ih na achoro m ka unu keta oke n'onyinye Mmuo Nso nke Chineke nyere m, nke ga-enyere unu aka iguzosi ike n'okwukwe. ¹² O bukwaghị naani nke a, kama achoro m ka anyi gbaritaa onwe anyi ume site n'okwukwe anyi. ¹³ Umunna m, achoro m ime ka unu mata na atula m atumatu ibia leta unu otutu mgbe (ma tutu ruo ugbu a e gbochiri m ibia), ka m nwee ike nweta mkpuru n'etiti unu, dika m nwere n'etiti ndi mba ozo.

¹⁴ N'ih na abu m onye ji ugwo nye ndi Griik na ndi mba ozo, nyekwa ndi maara ihe na ndi nzuzu. ¹⁵ Ya mere m ji di njikere ikwusa ozioma nyekwa unu bu ndi bi na Rom.

¹⁶ N'ih na ihere ozioma ahụ anaghị eme m, n'ih na ọ bu ike Chineke na-ewetara onye obula kwere na ya nzoputa, nye onye Juu na mbu nakwa nye onye Griik. ¹⁷ N'ih na ọ bu n'ozoma ka e kpughere ezi omume Chineke, ezi omume nke na-esite n'okwukwe ruo okwukwe. Dika e siri dee ya, "Onye ezi omume ga-esite n'okwukwe di ndu."*

Iwe Chineke megide mmehie nke mmadu

¹⁸ N'ih na e sitela n'eluigwe kpughe onuma Chineke megide mmehie na ajo omume niile nke ndi na-emebi iwu, ndi na-esite n'ajo omume ha na-eguzogide eziokwu ahu. ¹⁹ N'ih na ndi a

* **1:17** 1:17 Hab 2:4

maara ihe ha kwesiri imata banyere Chineke. Ha maara ya n'ih i na Chineke n'onwe ya emeela ka o doo ha anya. ²⁰ N'ih i na site n'oge Chineke kere uwa na ihe niile di n'ime ya, udiri ya nke a na-apugh i hu anya na ike nke ebigh i ebi ya na udiri idi ns o ya ka e mere ka o pu ta ih e nye umu mmadu. Umu mmadu na-aghota ihe nd i a site n'ih e nd i e kere eke. N'ih i nke a umu mmadu enwekwagh i ngopu.

²¹ O bu eziokwu na ha maara Chineke, ma ha anagh i asopuru ya, ha anakwagh i enye ya ekele di ka Chineke. Echiche uche ha bu ihe efu, nzuzu ha mere ka obi ha gbaa ochichiri. ²² Mgbe ha na-eche na ha bu nd i maara ihe, ha amatagh i na ha bu nd i nzuzu. ²³ Kama ife Chineke na-adigh i anwu anwu ofufe, ha weere otuto ha kwesiri inye ya nye ihe nd i ah u ha jiri aka ha kpu o. Ihe nd i a yiri mmadu na-anwu anwu, na nnunu, na umu anumanu, na ihe na-akpu akpu n'ala.

²⁴ N'ih i ya, Chineke hapuru ha ka ha mee ihe ojoo nd i ah u na-agu obi ha agu nye adigh i och a nke ikwa iko, ha jikwa ah u ha emerita mpu n'etiti onwe ha. ²⁵ Ha were okwu ugha dochie n'onodu eziokwu banyere Chineke. Ha na-asopuru, na-efekwa ihe e kere eke, ma hapu Onye okike, onye a na-eto ruo ebigh i ebi. Amen.

²⁶ O bu nke a mere Chineke jiri nyefee ha n'aka agu anu ah u nke na-eme ih ere. N'ih i ya, o buladi nd i inyom na nd i inyom ibe ha nogidere na-enwe mmekorita n'uzo na-ezigh i ezi. ²⁷ Ozokwa, kama ha na nd i inyom inwe mmekorita; nd i ikom ha hoooro ka ha na nd i ikom ibe ha na-enwe udi mmekorita nke ha na

ndi inyom kwesiri inwe. Nwoke na-edinakwuru nwoke ibe ya. N'uzo di otu a, ha natakwara ntaramahuhu kwesiri ha n'ih ihe ojojo ndi a ha na-eme.

²⁸ Ya mere, ebe ha kpachapuru anya ju imata onye Chineke bu, Chineke nyere ha akonuche ndi nzuzu, nke mere ka ha na-eme ihe ojojo niile nke ajo echiche obi ha cheputara. ²⁹ Ha juputara n'ajo omume na mmehie niile, anya ukwu na aghugho. Ha juputakwara n'ekworo, na igbu mmadu, na esemokwu, na uche gbagoro agbago na ikpo asi. Ha bu ndi na-ekwu okwu azu, ³⁰ na ndi nkwuto na ndi kporo Chineke asi, na ndi na-akpari mmadu na ndi mpako na ndi na-anya isi. Ha na-atuputa uzo oheru ime ihe ojojo, ha adighi asopuru ndi muru ha. ³¹ Ha bukwa ndi na-enweghi nghota, ndi na-enweghi okwukwe, ndi obi ojojo na ndi na-enweghi obi ebere. ³² Ha maa na Chineke nyere iwu di ike na ndi na-ebi ndu di otu a kwesiri onwu, ma ha gara n'ihu na-eme ihe ndi a, ma na-akwalikwa mmuo ndi ozo ka ha soro na-eme ha.

2

Ikpe ziri ezi nke Chineke

¹ N'ih iya, i nweghi ngopu, onye obula i bu, mgbe i na-ekpe ndi ozo ikpe. N'ih i na mgbe i mara onye ozo ikpe, o bu onwe gi ka i na-ama ikpe maka na gi onwe gi na-emekwa udi ihe ndi ah. ² Ma anyi maara na Chineke na-ekpe ndi na-eme ihe ojojo di otu a ikpe n'uzo ziri ezi. ³ Gi bu mmadu, gini mere i ji na-ama ndi na-eme ihe di otu a ikpe mgbe gi onwe gi na-eme otu

ihe ahụ. I chere na ị ga-agbanarị ikpe Chineke? ⁴ Ka ị na-eleda obioma Chineke, na nnagide ọ na-anagide ndụ ojoọ gị, na ogologo ntachiobi ya anya? Ị maghị na obioma Chineke nwere n'ebe ị nọ kwesiri ime ka i site na mmehie gị chegharịa?

⁵ Ma n'ihị isiike gị na obi gị kpọrọ nkụ nke enweghị nchegharị, ị na-akpakọtara onwe gị ọnụma nke Chineke n'ubochi oke iwe ya, mgbe a ga-ekpughe ikpe ya ziri ezi. ⁶ Ọ ga-akwughachi onye ọbụla dika ọrụ ya siri dị.* ⁷ Chineke ga-enye ndị niile sitere na ntachiobi na ezi ọrụ na-achọ otuto na nsopuru na ndụ ahụ na-adigide adigide bụ ndụ ebighị ebi. ⁸ Ma ndị niile na-akpa iche iche, ndị jukwara isoro eziokwu ahụ, ndị na-anogidekwa na-eme ihe ojoọ, ka a ga-ata ahụhụ, gosi ha iwe oku na ọnụma. ⁹ Nsogbu na iru ujụ ga-abiakwasị ndị niile na-eme ihe ojoọ, mbụ, ọ ga-adiri ndị Juu, emechaa, ọ ga-adikwara ndị mba ọzọ. ¹⁰ Ma otuto na nsopuru na udo ga-abụ nke onye ọbụla na-eme ezi ihe, malite n'onye Juu ruokwa na ndị mba ọzọ. ¹¹ N'ihị na Chineke anaghị ele mmadụ anya n'ihu.

¹² Ndi niile mehiere n'onodu enweghi iwu gala n'iyi n'onodu enweghi iwu. Ma ndi niile mehiere megide iwu ahụ ha mara ihe banyere ya ka a ga-ama ikpe dika iwu siri kwuo. ¹³ N'ihị na ọ bughị ndi ahụ na-anụ mgbe a na-aguputa akwukwo iwu ka a na-agu dika ndi ezi omume n'ihu Chineke, kama ọ bụ ndi ahụ niile na-eme ihe iwu kwuru ka a ga-agu ka ndi ezi omume. ¹⁴ N'ezie, mgbe ndi mba ọzọ bụ ndi na-enweghi

* 2:6 2:6 Abụ 62:12; Ilu 24:12

iwu sitere n'obi ha mee ihe iwu kwuru, o gosiri na ha bu iwu nye onwe ha, o bu ezie na ha enweghi iwu ahụ e dere ede. ¹⁵ Ha na-egosiputa na edeela ihe ndi ahụ iwu kwuru n'obi ha. Akonuche ha na-egosikwa na nke a bu eziokwu, ebe o bu na akonuche ha na-ama ha ikpe mgbe ufodu, ma na-agopuru ha mgbe ufodu. ¹⁶ Dika ozioma ahụ m na-ekwusa si kwuo, Chineke ga-ekpe ndu nzuzo niile umu mmadu na-ebi ikpe, site na Kraist Jisos.

Ndi Juu na iwu e nyere ha

¹⁷ Ma ugbu a, gi onye na-akpo onwe gi onye Juu, onye tukwasiri obi gi n'iwu ahụ, onye na-anyakwa isi na i maara Chineke, ¹⁸ o buru na i mara uche ya ma kwenyekwa n'ihe nke ka mma n'ihi na e ziri gi ihe site n'iwu; ¹⁹ o buru na o doro gi anya na i bu onyendu nye ndi isi, burukwa ihè nye ndi no n'ochichiri, ²⁰ i nagukwa onwe gi dika onye nkuzi nke ndi namaghi ihe, na onye nkuzi umuntakiri, n'ihi na i maara iwu nke oma, juputakwa n'amamihe na eziokwu. ²¹ Gi onye na-akuziri mmadu ibe gi ihe, i na-akuzikwara onwe gi? Gi onye na-ekwusa ka mmadu ezula ohi, i na-ezu ohi? ²² Gi onye na-asị mmadu akwala iko, i na-akwa iko? Gi onye na-akpo arusi ihe aru, i na-ezuru ihe di n'ulo arusi n'ohi? ²³ Gi onye na-anya isi na i maara iwu, i na-emenye Chineke ihere site n'imebi iwu ahụ? ²⁴ Dika esi dee ya, "Ndi mba ozo na-ekwulu aha Chineke n'ihi unu."†

† **2:24** 2:24 Ajz 52:5; Izk 36:22

²⁵ Obibi ugwu bara uru n'ezie ma o buru na i na-edebe iwu, ma o buru na i na-emebi iwu, obibi ugwu gi dika mgbe i bighi ugwu. ²⁶ O buru na ndi e bighi ugwu na-edebe ihe iwu kwuru, o bu na a gaghị agụ ebighi ugwu ha dika obibi ugwu? ²⁷ Ya bu, ndi ahụ a na-ebighi ugwu n'anụ ahụ ma na-edebe iwu ga-ama unu ikpe, bu ndi nwere iwu ahụ e dere n'akwukwo na ndi e bikwara ugwu ma na-emebi iwu.

²⁸ I bu ezigbo onye Juu abughị nke elu ahụ. Ezigbo ibi ugwu abukwaghị ihe a na-ahụ n'anụ ahụ. ²⁹ Kama ezigbo onye Juu bu onye oḅula nke bu ya n'ime mmuḅ. Ezigbo obibi ugwu bukwa nke ime obi, nke mmuḅ, o bughị nke e dere ede. Otuto ya esiteghị n'aka mmadu kama o sitere n'aka Chineke.

3

Ikvesi ntukwasị obi nke Chineke

¹ O di uru puru iche mmadu nwere n'ih i na o bu onye Juu? Gini bukwa uru ahụ di ukwu nke di na-ebiri mmadu ugwu? ² O bara uru n'uzo niile. Nke mbu, o bu ndi Juu ka e weere okwu Chineke nyefee n'aka.

³ Gini ga-emezi ma o buru na ufodu n'ime ha ekwesighi ntukwasị obi? Chineke, o ga-eji n'ih ekwesighi ntukwasị obi ha ghara ikvesi ntukwasị obi? ⁴ O pughị idi otu a! Kama ka o buru ihe putara ihe na Chineke bu onye eziokwu, ma mmadu niile bu ndi okwu ugha, dika e dere ya,

“Ka e nwe ike gosiputa na i na-ekwu eziokwu mgbe oḅula i kwuru okwu,

na ekpegbukwa mgbe i na-ekpe ikpe.”*

⁵ Ma ọ bụrụ na ajoy omume anyi na-eme ka ezi omume Chineke puta ihè, gini ka anyi ga-ekwu? Anyi ga-asị na Chineke adighi eme ihe ziri ezi ma ọ bụrụ na ọ taa anyi ahuhu n’ihi ajoy omume anyi? (Ana m ekwu okwu a di ka ndi mmadu.)

⁶ N’ezie, ọ bughị otu a, ọ bụrụ na ọ bu otu a, oleekwanu otu Chineke ga-esi kpee uwa ikpe?

⁷ Otu onye nwere ike i si, “na ọ bụrụ na a na-esite n’okwu ugha m, mee ka eziokwu nke Chineke puta ihè karịa, na-ewetara Chineke otuto, gini mere e ji ama m ikpe dika onye mmehie?” ⁸ Ọ putara na anyi ga-asị, “ka anyi na-eme ihe ojoyo ka ezi ihe si na ya puta”? Ufodu ndi mmadu ji nkwo na-ebo m ebubo na m na-akuzi ihe di otu a, ikpe a mara ha kwesiri ekwesi.

Mmadu niile emehiela

⁹ Gini kwanu? Anyi ọ ka ha mma? Mba, ma e meela ya rii ka ọ puta ihè na mmadu niile no n’okpuru mmehie, ma ndi Juu ma ndi mba ozo.

¹⁰ Dika e dere ya,

“Ọ dighi onye obula bu onye ezi omume, ọ dighi ọ buladi otu onye.

¹¹ Ọ dighi onye obula na-aghota, ọ dikwaghi onye ọ na-agu icho Chineke.

¹² Mmadu niile ewezugala onwe ha,

ha niile, ọ dighi onye bara uru n’ime ha.

Ọ dighi onye na-eme ihe oma,

a pughi ichota ọ buladi otu onye.†

¹³ Akpiri ha bu ili ghere oghe,

* **3:4** 3:4 Abu 51:4 † **3:12** 3:12 Abu 14:1-3; 53:1-3; Ekl 7:20

ha ji ire ha na-aghọ aghughọ.‡

Elo ajuala di n'egbugbere onu ha. §

14 Onu ha juputara n'okwu na-aku ilu na obubu onu.*

15 Ukwu ha na-eme osijiso ikwafu obara.

16 Mbibi na nhuju anya di n'uzo ha niile.

17 Ha amaghi ihe bu uzo udo. †

18 Ha amatabeghi ihe itu egwu Chineke putara."‡

19 Ugbu a, anyi maara na ihe obula iwu kwuru, o bu ndi no n'okpuru iwu ka o diiri, ka esite otu a kpuchite onu niile n'otu n'otu. Ma meekwa ka uwa niile mata na ha bu ndi ikpe mara n'ebe Chineke no. 20 N'ih na o nweghi onye obula a puru igu n'onye ezi omume n'ihu Chineke maka na o na-edebe iwu. Kama, o bu site n'iwu ka anyi ji mata ihe banyere mmehie.

Ezi omume site n'okwukwe

21 Ma ugbu a, emeela ka ezi omume Chineke puta ihè, site n'iguzo iche n'ebe iwu di, bu nke iwu na ndi amuma gbakwara ama ya. 22 Ezi omume a na-esite n'ebe Chineke no abia, site n'okwukwe n'ime Jisos Kraist nye ndi niile kweere. O nweghi ihe idi iche obula di na ya. 23 N'ih na mmadu niile emehiela ha ekwesikwaghi otuto Chineke. 24 Ma ugbu a, agwola ha na ndi ezi omume site n'amara ya, site na mgbaputa nke si n'aka Kraist Jisos. 25 Onye Chineke hoputara ka o were ndu ya choo aja ikpuchi

‡ 3:13 3:13 Abu 5:9 § 3:13 3:13 Abu 140:3 * 3:14 3:14 Abu 10:7 † 3:17 3:17 Aiz 59:7,8 ‡ 3:18 3:18 Abu 36:1

mmehie, site n'iwufu obara ya maka mgbaghara mmehie, nke a ga-anata site n'okwukwe. N'uzo di otu a, o na-egosiputa ezi omume ya, maka oge gara aga, n'ihu nnagide ya, o jiri ndidi leghara mmehie umu mmadu anya. ²⁶ Ma n'oge taa, site n'igosi na ya onwe ya bu onye ezi omume, na onye a na-aganye dika onye ezi omume bu onye nke kweere na Jisos.

The okwukwe na-aruputa

²⁷ Mgbe o si otu a diri, olee ebe inya isi anyi dikwa? Ajula inabata ya. O bu site iwu di ana? O bu nke oru? Mba, kama o bu site n'okwukwe anyi nwere n'ime Kraist. ²⁸ Ya mere, anyi na-aganye mmadu n'onye ezi omume n'ihu okwukwe o nwere, o bughu n'ihu na o mere ihe iwu kwuru. ²⁹ Chineke o bu naani nke ndi Juu? O bukwaghu nke ndi mba ozo? N'ezie, o bukwu nke ndi mba ozo. ³⁰ N'ihu na Chineke di naani otu, o bu site n'okwukwe ka o ga-anabata ndi ahụ ebiri ugwu, sitekwa n'otu okwukwe ahụ guo ndi a na-ebighi ugwu ka ndi ezi omume. ³¹ O buru na o di otu a, anyi na-esite n'okwukwe anyi mee ka iwu ghara idi ire? Mba! Kama anyi na- enye iwu onodu kwesiri ya.

4

Chineke nabatara Ebrahim site n'okwukwe ya

¹ Gini ka anyi nwere ikwu banyere Ebrahim, nna nna anyi na o nwetara ihe niile site n'anu ahụ? ² A si na a guru Ebrahim dika onye ezi omume site n'oru aka ya, o gaara enwe ihe o ga-eji anya isi, ma na o bughu n'ihu Chineke.

³ Ma gini ka akwukwo nso kwuru? “Ebrahim kweere na Chineke, a gurū nke a nye ya di ka ezi omume.”*

⁴ Mgbe mmadu ruru oru, ugwo oru a kwuru ya abughi onyinye, kama o bu ihe ruru ya n’ihi oru o ruru. ⁵ Ma nye onye na-enweghi oru ma tinye okwukwe ya na onye ahụ na-agunyere ndi ajoo omume dika ndi ezi omume, a ga-eji okwukwe ya gunyere ya dika ezi omume. ⁶ Devid n’onwe ya kwukwara banyere onu diiri onye obula Chineke gurū n’onye ezi omume n’agbanyeghi oru ya.

⁷ “Ngozi na-adiri
ndi a gbaghaara ajo omume ha niile,
ndi ekpuchikwara mmehie ha niile.

⁸ Ngozi na-adiri nwoke ahụ,
onye Onyenwe anyi na-adighi agunyere
mmehie ya.”†

⁹ Ngozi a o diri naani ndi e biri ugwu ka o bu nyekwa ndi a na-ebighi ugwu? Ihe anyi na-ekwu bu na a gurū okwukwe Ebrahim di ka ezi omume nye ya. ¹⁰ Olee mgbe a gurū ya nye ya? O bu tupu e bie ya ugwu, ka o bu mgbe e bichara ya ugwu? O bughi mgbe e bichara ya ugwu kama o bu tupu e bie ya ugwu. ¹¹ O natara ihe iribama nke obibi ugwu dika akara nke ezi omume nke okwukwe o nwere mgbe o no na-ebighi ugwu. Nke a bu ime ya nna ndi niile kweerenu, ndi ahụ o gurū dika ndi ezi omume, o bu ezie na ha bu ndi a na-ebighi ugwu. ¹² N’uzo di otu a kwa, o bu nna ndi niile e biri ugwu. Ndu ya na-egosikwa ha na o bughi obibi ugwu ha na-azoputa ha, kama

* **4:3** 4:3 Jen 15:6 † **4:8** 4:8 Abu 32:1-2

o bu okwukwe ha. N'ih i na Chineke nabatara Ebrahim naani site n'okwukwe o nwere tupu e bie ya ugwu.

E kwere Ebrahim nkwa n'ih i okwukwe ya

¹³ Nkwa o kwere Ebrahim na agburu ya na ha ga-eketa uwa abughi site n'idebe iwu, kama o bu site n'ez i omume nke okwukwe. ¹⁴ N'ih i na, o buru na ndi a ga-enye ihe e kwere na nkwa bu ndi na-edebe iwu, inwe okwukwe abakwaghi uru, nkwa ah u enwekwaghi isi obula. ¹⁵ N'ih i na iwu n'onwe ya na-eme ka onuma bia. Ma ebe iwu na-adighi, mmehie adighikwa.

¹⁶ Ya mere, nkwa ah u na-abia site n'okwukwe, ka o buru naani site n'amara ka e ji mee ka umu ya niile nweta ya, o bughi naani nye ndi no n'okpuru iwu, kama o bukwa nye ndi nwere udi okwukwe Ebrahim. N'ih i na o bu nna anyi niile. ¹⁷ Dika e dere ya, "Emeela m gi nna nke otutu mba." ‡ Ya mere, n'ihu Chineke ah u bu onye o kweenyere n'ime ya, bu onye ah u na-eme ka ndi nwuru anwu dikwa ndu ozo, onye na-akpokwa ihe ndi na-adibughi, mee ka ha diri.

Ebrahim bu ihe imaatu banyere okwukwe

¹⁸ O buladi mgbe olileanya gasiri, o kwenyere na ya ga-abu nna nke otutu mba, dika ihe a gwara ya si di, "Otu a ka mkpuru gi ga-adi. §" * ¹⁹ O daghi mba n'okwukwe o buladi mgbe o matara na ya akala nka n'ah u, n'ih i na o gbaruola otu nari af o, tinyekwara na akpanwa Sera bu ihe nwuru anwu. ²⁰ O dighi mgbe obula

‡ 4:17 4:17 Jen 17:5 § 4:18 4:18 A gagh i aguta ha onu. * 4:18 4:18 Jen 15:5

o nwere obi abụọ na Chineke agaghị imezu ihe niile o kwere ya na nkwa. Kama, okwukwe ya mere ka ọ gbasie ike, ka ọ na-enye Chineke otuto. ²¹ O nwere otu obi na Chineke puru imezu ihe niile obula o kwere na nkwa. ²² O bu n'ihhi ya ka e ji guo nke a nye ya di ka ezi omume.† ²³ Okwu ndi a, "A guru ya nye ya dika onye ezi omume," edeghi ya naani maka ya. ²⁴ Kama e dere ya n'ihhi anyi bu ndi kwere n'onye ahụ mere ka Onyenwe anyi Jisọs si n'onwu bilie. ²⁵ Onye a rara nye ka o nwuo n'ihhi mmehie anyi niile, ma e mere ka o si n'onwu bilie ka anyi buru ndi a guru dika ndi ezi omume.

5

Okwukwe na-eweta nzoputa

¹ Ya mere, ebe e sitere n'okwukwe mee ka anyi buru ndi a guru dika ndi ezi omume, udo di ugbo a n'etiti anyi na Chineke site n'Onyenwe anyi Jisọs Kraist. ² Onye anyi sitere n'aka ya nata amara nke anyi na-eguzo n'ime ya ugbo a. Anyi no n'onu nweekwa olileanya na a ga-eme ka anyi keta oke n'ebube Chineke. ³ O bukwaghi naani nke a, ma anyi na-anurikwa onu n'ime nsogbu anyi niile, ebe anyi maara na nsogbu ndi a na-enyere anyi aka ibu ndi nwere ntachiobi. ⁴ Ntachiobi na-aruputa n'ime anyi ezi agwa; ezi agwa na-aruputakwa olileanya. ⁵ Olileanya na-eme ka anyi guzo chim, n'ihhi na Chineke awunyela ihunanya ya n'ime obi anyi site n'onyinye Mmuo Nso.

† **4:22** 4:22 Jen 15:6

⁶ Mgbe ahụ anyị na-enweghị ike ọbụla, mgbe oge ahụ ruru nnoo, Kraịst biara nwụọ ọnwụ n'ihị anyị bụ ndị mmehie. ⁷ A sịkwari na anyị bụ ndị ezi omume ọ gaara abụ ihe siri ike mmadụ ibia nwụọ ọnwụ n'ihị anyị. Ma eleghị anya, a ga-ahụkwa onye nwere ike nwụọ n'ihị ezi mmadụ. ⁸ Ma lee ka ihunanya Chineke siri pụta ihè! Mgbe anyị ka nọrịi na-eme mmehie, Kraịst nwurụ n'ihị anyị.

⁹ Ebe a gurụ anyị dika ndị ezi omume site n'ọbara ya, nke kariri nke a, a ga-esitekwa na ya zoputa anyị site n'ọnuma Chineke. ¹⁰ N'ihị na, ọ buru na mgbe anyị bụ ndị iro Chineke, e mere ka anyị na ya di n'udo site n'ọnwụ Okpara ya, nke kariri nke a bụ, ebe ọ bụ na anyị na ya dizi na mma, anyị ga-enweta nzoputa site na ndu ya. ¹¹ O bukwaighi naani nke a, kama anyị na-anurikwa onu n'ime Chineke site na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst, onye anyị sitere na ya nata idi na mma a ugbu a.

Adam na Kraịst

¹² Dika o siri di, ọ bụ site n'aka otu nwoke ka mmehie siri bata n'ụwa. O bukwa mmehie a wetara ọnwụ. Ugbu a, ọnwụ erutela onye ọbụla aka n'ihị na mmadụ niile emehiela.

¹³ Ma tupu e nye iwu, mmehie di n'ụwa. Ma a dighi agukota mmehie mgbe iwu na-adighi. ¹⁴ Ma e mere ka ọnwụ rute onye ọbụla site n'oge Adam ruo n'oge Mosis. O metutara ọ buladi ndi mmehie ha na-adighi ka nke Adam, onye bụ ihe atụ nke onye ahụ gaje ibia.

¹⁵ Ma onyinye a adighi ka njehie ya. N'ih na o buru na otutu nwuru site na mmehie nke otu mmadu, lee ka o siri buru ihe di ukwu kari na amara Chineke na onyinye amara sitere n'otu onye bu Jisos Kraist ga-ababiga uba oke rute otutu mmadu. ¹⁶ Ozo, onyinye a adighi ka ihe mmehie mmadu muputara. N'ih na ikpe ahụ sooro mmehie otu onye weta omuma ikpe, ma onyinye ahụ sooro otutu njehie weta igu mmadu n'onye ikpe na-amaghi. ¹⁷ Ya mere, o buru na onwu chiru ochichi site na njehie nke otu onye, o bughu ihe di ukwu kari na ndi nabatara onyinye amara Chineke bara uba, ya na onyinye ezi omume, ga-achi achu na ndu site n'otu onye ahu bu Jisos Kraist.

¹⁸ Ya mere, dika otu njehie si weta ikpe omuma nye mmadu niile, otu ahụ kwa ka e si guo mmadu niile dika ndi ezi omume na ndi nwere ndu site n'otu oru ezi omume. ¹⁹ N'ih na dika otutu mmadu si buru ndi mmehie n'ih nnupu isi nke otu nwoke, otu a kwa ka otutu mmadu ga-abukwa ndi ezi omume n'ih nrube isi nke otu nwoke.

²⁰ Iwu bjara mee ka mmehie na-aba uba, ma dika mmehie na-aba uba, amara na-abakwa uba kari. ²¹ Ya mere, dika mmehie si buru eze n'onwu, otu a kwa ka amara ga-esi buru eze site n'ezi omume iweta ndu ebighi ebi site n'aka Jisos Kraist, Onyenwe anyi.

6

Inwu onwu nye mmehie na Idi ndu n'ime Kraist

1 Gini ọzokwa ka anyị ga-ekwu? Anyị ga-anogide n'ime mmehie ka amara na-aba ụba?
 2 E e! O kwesighi! Olee otu anyị ga-esi na-adị ndụ n'ime mmehie, mgbe anyị bụ ndị nwurụ anwụ n'ebe mmehie di? 3 O bụ na unu amataghị na mgbe ahụ e jikọtara anyị na Kraịst Jisọs na baptizim ka e jikọtakwara anyị na ya n'ọnwụ.
 4 Ya mere, esitere na baptizim liko anyị na ya n'ọnwụ, dika e mere ka Kraịst site n'ọnwụ bilie n'ebube nke Nna, ka anyị sikwa otu a keta oke na ndụ ọhụrụ.

5 O burukwa na e jikotaala anyị na ya n'ọnwụ, e jikotakwala anyị na ya na mbilite n'ọnwụ.
 6 N'ihia na anyị maara na a kpogidekotara ndụ nke ochie anyị na Kraịst n'elu obe, iji mee ka anụ ahụ nke mmehie ahụ buru ihe a lara n'iyi, ka anyị burukwa ndi nwere onwe ha site n'ibu ohu nke mmehie. 7 N'ihia na onye nwurụ anwụ aguola ya dika onye nwere onwe ya site n'ebe mmehie di.

8 O burukwa n'eziokwu na anyị na Kraịst nwukoro onwụ, anyị makwara na anyị na ya ga-adikokwa ndu ozo. 9 N'ihia na anyị maara na ebe e mere ka Kraịst site n'ọnwụ bilie, o gaghi anwukwa ozo. Onwụ enwekwaghị ike obula n'ebe o no ozo. 10 O nwurụ naani otu mgbe n'ihia mmehie. Ma ndu o na-adị ugbo a bu nke o na-adị nye Chineke.

11 Ya mere, guo onwe unu ugbo a dika ndi nwurụ anwụ n'ebe mmehie di. Guokwa onwe gi dika ndi di ndu n'ebe Chineke no n'ime Kraịst, site na Kraịst Jisọs Onyenwe anyi. 12 Unu ekwela

ka mmehie na-achi eze n'ahu unu ozo, nke ga-eme ka unu na-erubere aguu nke anu ahụ isi. ¹³ Unu a nakwala eche akuku ahụ unu obula ka o buru ngwa oru ajo omume. Kama cheenu onwe unu n'ihu Chineke, dika ndi esi n'onwu kpoputa nyefee na ndu. Cheenu akuku ahụ unu niile n'ihu Chineke dika ngwa oru nke ezi omume. ¹⁴ N'ihia na unu ekwesighi i bu ohu mmehie, ebe o bu na unu anokwaghị n'okpuru iwu ozo, kama unu no n'okpuru amara.

Ibu ohu nke ezi omume

¹⁵ Gini kwa? Anyi ga-eme mmehie n'ihia na anyi anoghi n'okpuru iwu kama n'okpuru amara? Mba! O kwesighi. ¹⁶ O bu na unu amataghị na mgbe unu weere onwe unu nye mmadu irubere ya isi dika ohu, unu bu ohu nye onye ahụ unu na-erubere isi, maobu ohu nye mmehie nke na-eduba n'onwu, ma o bukwanu irube isi nke na-eduba n'ezi omume? ¹⁷ Ma ekele diri Chineke n'ihia na o bu ezie na unu buru ohu nye mmehie, ma ugbu a, unu ejirila obi unu niile kpebie inabatara onwe unu ozizi ahụ e nyefere n'aka unu. ¹⁸ Ugbu a, e meela ka unu nwere onwe unu site na mmehie, unu aburula ndi ohu ezi omume.

¹⁹ Ana m eji ihe imaatu site na ndu a na-ebi kwa ubochi, n'ihia adighi ike nke anu ahụ mmadu. Ya mere, dika unu si were ahụ unu di iche iche nye ibu ohu adighi ocha na ajo omume nke na-abawanye uba, sitekwanu otu a were ha nye ugbu a ka ha buru ohu ezi omume nke na-eduba n'idi nsọ. ²⁰ Mgbe unu bu ohu mmehie, o nweghi ihe megidere unu ime ezi omume. ²¹ Ma

gini bu uru unu nwetara n'oge ahụ site n'orụ ahụ niile unu ruru, bu ihe ndi ahụ na-eme ka ihere mee unu? Ihe ndi ahụ na-eduba n'onwu. ²² Ugbu a, e meela ka unu nwere onwe unu site na mmehie. Unu aghoala ndi ohu Chineke. Uru unu na-erita bu idi nsọ, ogwugwu ya bukwa ndu ebighi ebi. ²³ N'ihia na ugwo oru mmehie bu onwu, ma onyinye amara Chineke na-enye n'efu, bu ndu ebighi ebi, site na Jisọs Kraist Onyenwe anyi.

7

Ima atu site n'olulu di na nwunye

¹ O bu na unu amaghi umunna m, unu ndi maara iwu nke oma na o bu oge mmadu di ndu ka iwu na-ejide ya? ² Dika ihe imaatu, iwu na-ejikota nwanyi luru di na di ya mgbe di ya ka no ndu, ma o buru na di nwanyi ahụ anwu, o nokwaghi n'okpuru iwu jikotara ha dika di na nwunye. ³ A ga-akpo ya nwanyi na-akwa iko ma o buru na o lakwuru nwoke ozo mgbe di ya ka di ndu. Ma o buru na di ya anwu, o ga-abu onye nwere onwe ya site n'iwu ahụ. O kwaghi iko ma o buru na o luo nwoke ozo.

⁴ Ya mere, umunna m, unu onwe unu kwa anwula n'ebe iwu di site n'ahụ Kraist, ka e nwe ike kenye unu onye ozo, bu onye ahụ e mere ka o si n'onwu bilie. Ka anyi site na ya mia mkpuru nye Chineke. ⁵ Mgbe anu ahụ mmehie na-achị anyi, ochicho ojo nke iwu na-akpali juputara n'ime anyi, nke mere na anyi na-amị mkpuru nye onwu. ⁶ Ugbu a, a toghapula anyi puo n'aka

iwu ebe anyị nwurụ nye ihe ndị kere anyị agbụ na mbụ, anyị anaghị ebikwa ndụ n'usoro iwu ochie nke e dere n'akwụkwọ, kama anyị na-eje ozi n'usoro ndụ ọhụrụ nke mmụọ.

Iwu na mmehie

⁷ Ugbu a, gịnị ka anyị ga-ekwu? Iwu ahụ ọ bụ mmehie? N'ezie, mbaa! Agaraghị m ama ihe mmehie bụ ma ọ bughị site n'iwu. Ọ bụrụ na iwu asighị, "Enwela anya ukwu,"* agaraghị m ama na ọ bụ mmehie. ⁸ Ma mmehie sitere n'iwu a megidere ọchịchọ ọjọọ, mee ka echiche m mgbe niile bụrụ ihe gbasara ihe ọjọọ, na otu m ga-esi mee ha. A sị na iwu adighị, mmehie agaraghị adi. ⁹ Na mbụ, abụ m onye dị ndụ mgbe iwu na-adighị, ma mgbe iwu biara, e mere ka mmehie nwe ntute. ¹⁰ Anwurụ m, ma chọputa na iwu ahụ kwesiri iwetara m ndụ ghoziri ihe wetara ọnwụ. ¹¹ N'ihị na mmehie jiri ohere ahụ iwu webatara ghogbuo m, sitekwa n'iwu ahụ gbuo m. ¹² N'ezie, iwu ahụ dị nsọ, ihe e nyere n'iwu dị nsọ, burukwa ezi omume na ihe dị mma.

¹³ Mgbe ahụ, ọ putara na ihe ahụ dị mma wetaara m ọnwụ? Mba! Kama ọ bụ mmehie sitere n'ihe dị mma wetara m ọnwụ, ka e nwee ike gosiputa na mmehie bụ ihe jọgburu onwe ya site n'ihe e nyere n'iwu.

Ọgụ na mgba dị na ndụ onye Kraịst

¹⁴ Anyị matara na iwu bụ ihe nke mmụọ ebe mụ onwe m bụ anụ ahụ efu, onye e rere dika ohu nye mmehie. ¹⁵ O nweghị ụzọ ihe m na-eme si doo m anya. N'ihị na ihe m na-eme abughị

* 7:7 7:7 Ọpụ 20:17; Dit 5:21

ihe m choro ime, o bu ihe m kporo asi bu ihe na-agara m aka ime mgbe niile. ¹⁶ Ma o buru na m eme ihe m na-achoghi ime, ana m ekwenye na iwu di mma. ¹⁷ Ma dika o di, o bukwaghi mu onwe m na-eme ihe ndi a, kama o bu mmehie bi n'ime m. ¹⁸ O doro m anya na o nweghi ihe oma obula di n'ime m, ya bu n'ime anu ahụ m. N'ihina o na-agu m agu ime ezi ihe, ma ike ime ezi ihe adighi n'ime m. ¹⁹ Ihe m na-eme mgbe m choro ime ezi ihe abughi ezi ihe ahụ m choro ime kama o bu ajoo ihe ahụ m na-achoghi ime ka m na-eme. ²⁰ O buru na m na-eme ihe ahụ m na-achoghi ime, o putara na o bughi mu onwe m na-eme ihe ndi ahụ. Kama o bu mmehie bi n'ime m na-eme ha.

²¹ Achoputara m iwu nke na-arụ oru n'ime m. Mgbe m choro ime ihe oma, naani ihe ojoo bu ihe na-agara m aka ime. ²² N'ime ime onwe m, o na-agu m agu ime ihe iwu Chineke kwuru. ²³ Ma ana m ahuta iwu ozo di n'ime m nke na-agba mgba megide iwu nke di n'uche m, ime ka m buru ohu nye iwu nke mmehie na-arụ oru ya n'anụ ahụ m. ²⁴ Lee udi onodu ojoo nke m hutara onwe m n'ime ya! Onye puru inaputa m site n'anụ ahụ a nke na-eduba m n'onwu? ²⁵ Ma ekele diri Chineke, onye na-anaputa m site na Kraist Jisus Onyenwe anyi!

Ya mere, n'ime mmuo m, abụ m odibo nye iwu Chineke, ma n'ime anu ahụ mmehie m, abụ m ohu nye iwu nke mmehie.

8

Ndu site n'ike Mmuo Nso

¹ Ya mere, ikpe omuma obula adighikwa ugbu a nye ndi niile no n'ime Jisosh Kraist. ² N'ihina site na Kraist Jisosh iwu nke Mmuo na-enyendu emeela ka m nwere onwe m site n'iwu nke mmehie na onwu. ³ N'ihina ihe iwu na-enweghi ike ime, n'ihia adighi ike nke anu ahụ, ka Chineke mere, site n'izite Okpara ya, ka o bia n'udidi anu ahụ mmehie, buru aja mmehie, site otu a, maa mmehie ikpe na anu ahụ. ⁴ Ka izu ezunke ihe niile iwu chorochoro n'aka anyi buru ihe e mezuru n'ime anyi, bu ndi na-adighi ebi ndu dika ochichocho anu ahụ si diri, kama dika ochichocho Mmuo Nso si di.

⁵ Ndi niile na-ebi ndu ha dika anu ahụ siri choo, na-ebi ya naani imezu agu niile na-agu anu ahụ ha. Ma ndi niile na-agbaso uzoro nke Mmuo na-achoputa na ha na-eme ihe Mmuo na-achoro. ⁶ Itukwasị uche n'ihe nke anu ahụ na-eweta onwu. Ma itukwasị uche n'ihe nke Mmuo Nso na-eweta ndu na udo. ⁷ N'ihina onye obula tukwasiri uche ya n'ihe nke anu ahụ na-ebuso Chineke agha, o naghị edebe iwu nke Chineke. N'ezikwu, o gaghị enwe ike idebe ya. ⁸ Ya mere, ndi na-erubere anu ahụ ha isi apughị ime ihe gatọ Chineke uto.

⁹ Ma lee! Unu onwe unu anaghị ebizi ndu n'usoro nke anu ahụ, kama unu na-ebi n'usoro nke Mmuo Nso n'ihina Mmuo nke Chineke bi n'ime unu. Onye obula na-enweghi Mmuo nke Kraist abughị nke ya. ¹⁰ O burukwa na Kraist bi n'ime unu, anu ahụ unu ga-abu ihe nwuru anwu n'ebe mmehie di, ma mmuo unu di ndu n'ihina a guola unu na ndi ezi omume. ¹¹ O buru

na Mmuo onye mere ka Jisos si n'onwu bilie, bi n'ime gi, onye ahụ nke mere ka Kraist si n'onwu bilie ga-emekwa ka anụ ahụ gi di ndu site n'ike Mmuo Nso ahụ, onye bi n'ime gi.

¹² Ya mere, umunna m, anyi ji ugwo ma o bughị anụ ahụ ka anyi ji ugwo idi ndu dika ochicho ya si di. ¹³ O buru na unu na-ebi ndu dika anụ ahụ si choo, unu ga-anwu. Ma o buru na unu ga-eji ike nke Mmuo Nso mee ka omume niile nke anụ ahụ nwuo, unu ga-adi ndu.

¹⁴ N'ihia na ndi niile Mmuo nke Chineke na-achi bu umu Chineke. ¹⁵ N'ihia na unu anataghị mmuo nke na-eme unu ndi ohu ozo nye itu ujo, kama unu natara Mmuo nke mere unu umu Chineke. O bu site na Mmuo ahụ ka anyi ji na-akpo "Abba,* Nna." ¹⁶ Mmuo Nso, n'onwe ya na-agbakwa ama n'ime mmuo anyi, na-agwa anyi na anyi bu umu Chineke. ¹⁷ Ugbu a, o buru na anyi bu umu, o putara na anyi bu ndi nketa oke, ndi ga-eketa ihe Chineke nwere, na ndi ha na Kraist ga-ekekota ihe, ma o buru n'ezie na anyi ga-esoro ya keta oke ahuhu ya, ka anyi si otu a sorokwa ya keta oke n'ebube ya.

Ebube di n'ihu

¹⁸ N'ikwu eziokwu, ahuhu niile anyi na-ata ugbu a erughị ihe a ga-eji tonyere ebube niile a ga-ekpughe n'ime anyi. ¹⁹ Ihe niile e kere eke ji oke aguu na-eche mgbe a ga-egosiputa ndi bu umu Chineke. ²⁰ N'ihia na e tinyere ihe e kere eke n'onodu ihe na-abaghị uru, ma o bughị

* **8:15** 8:15 Nke a putara Nna n'asusu di Aramaik.

site n'ochicho nke onwe ya, kama n'ochicho nke onye ahụ tinyere ya n'onodu ahụ n'ime olileanya, ²¹ na otu ubochi na ha ga-enwere onwe ha site n'agbu nke ire ure, sorokwa keta oke n'ebube ahụ ga-abu nke umu Chineke.

²² Anyi maara na ruo ugbo a, ihe niile e kere eke na-asu ude n'ih ihe mgbu ha no n'ime ya, dika ihe mgbu nke omumu nwa. ²³ O bughị naani nke a, ma anyi onwe anyi, ndi nwere mkpuru mbu nke Mmuo Nso, na-asukwa ude n'ime onwe anyi, na-echesi ike mgbe a ga-akpobata anyi dika umu, mgbe a ga-agbaputa anu ahụ anyi. ²⁴ N'ih i na a zoputara anyi site n'olileanya di otu a. Ma olileanya a na-ahu anya abughị olileanya. Onye na-enwe olileanya mgbe ihe o na-ele anya ya di ya n'aka? ²⁵ Ma o buru na olileanya anyi dabeere n'ih ahụ anyi na-enwetabeghi, anyi ga-eji ndidi chere tutu ihe ahụ erute anyi aka.

²⁶ Otu aka ahụ, Mmuo Nso na-enyere anyi aka n'ime adighi ike anyi. N'ih i na anyi amaghi ka esi ekpe ekpere dika o kwesiri. Ma Mmuo Nso n'onwe ya ji isu ude nke onu apughi iko na-arioro anyi arioro. ²⁷ Chineke, onye na-enyocha obi mmadu, amarala ihe Mmuo Nso bu n'uche. N'ih i na Mmuo Nso na-arioro ndi nsọ niile arioro dika Chineke si choo.

²⁸ Anyi maara na ihe niile na-arukota oru maka odimma ndi huru Chineke n'anya bu ndi a kporo dika uche nsọ ya siri di. ²⁹ N'ih i na ndi ahụ o maarari ka o kakwara akara ka ha nwe udidi nke Okpara ya, ka o buru nwa e buru uzọ muo n'etiti otutu umunna. ³⁰ Ma ndi ahụ o kara

akara, ka ọ kpọkwara; ndị ọ kpọrọ, ka ọ gụrụ na ndị ezi omume; ndị ọ gụrụ na ndị ezi omume ka o nyekwara otuto.

Onọdu na-enweghị atụ nke anyị nwere

³¹ Gini ọzọ ka anyị ga-ekwu banyere ihe ndị a. Ọ bụrụ na Chineke nonyere anyị, onye pụrụ imegide anyị? ³² Onye ahụ na-azoghị ndụ Ọkpara ya, kama o weere ya nye n'ihị mmehie anyị niile, ọ dị ihe ọzọ anyị chọrọ ọ na-agaghị enye anyị site na ya? ³³ Onye pụrụ ibo ndị ahụ Chineke họtara ebubo? Ọ bụ Chineke na-agụ mmadụ dika onye ezi omume. ³⁴ Onye bụ onye ahụ nke ga-ama ikpe? Ọ bụ Kraist Jisọs onye nwurụ, ma kari nke ahụ, onye e mere ka o si n'ọnwụ bilie, nọ n'aka nri Chineke na-arịotakwara anyị ariri. ³⁵ Onye nwere ike ikewapụ anyị site n'ihunanya Kraist? Ọ bụ nsogbu, ka ọ bụ ihe isi ike, ka ọ bụ mkpagbu. Ka ọ bụ ụnwụ, ka ọ bụ igba ọtọ, ka ọ bụ ihe egwu, ka ọ bụ mma agha? ³⁶ Dika e dere ya, "Ọ bụ n'ihị gị ka anyị na ọnwụ ji na-agba mgba ụbọchị niile.

A na-ele anyị anya dika aturụ a gaje igbu egbu."†

³⁷ Mba, kama n'ime ihe ndị a niile, anyị kari ndị mmeri site n'onye ahụ huru anyị n'anya.

³⁸ N'ihị na nke a bụ ihe m maara nke ọma, na ọnwụ, maọbụ ndụ, maọbụ ndị mmụọ ozi, maọbụ mmụọ di iche iche ndị na-achị n'elu na n'ụwa, maọbụ ike ochichiri di iche iche, maọbụ ihe di ugbu a, maọbụ ihe gaje ibia, ³⁹ maọbụ idi elu,

† 8:36 8:36 Abu 44:22

maobu idi omimi, ma o bukwanu ihe obula ozo e kere eke, agaghi enwe ike ikewapu anyi site n'ihunanya Chineke, nke di n'ime Kraist Jisos Onyenwe anyi.

9

Chineke na ndi ya o hoputara

¹ Ana m ekwu eziokwu n'ime Kraist. Anaghi m ekwu okwu ugha. Akonuche m nke Mmuo Nso na-achi na-agbakwara m ama. ² A no m n'onodu oke ihe mwute na ihe mgbu di ukwu n'obi m. ³ A si na o bu ihe ga-ekwe mee, ejikeere m ibu onye a buru onu na onye e wepuru site n'ebe Kraist no n'ihimuna m na ndi ikwu m, ⁴ bu ndi Izrel. Ndi Chineke horo ka ha buru umu ya, ndi o nyere ebube ya na ogbugba ndu ya. O nyekwara ha iwu na ife ofufe n'ulonso ukwu ahụ na otutu nkwa di iche iche. ⁵ Ha si n'agburu nna nna anyi ochie ha. Kraist n'onwe ya, n'udidi mmadu, sikwa n'agburu ha puta, onye bu Chineke nke ihe niile, onye a na-eto ruo ebighi ebi. Amen.

Chineke adighi ala azu na nkwa ya

⁶ O bughu di ka a ga-asu na okwu Chineke na-ala azu. N'ihimuna o bughu onye obula a muru n'ezinaulo ndi Izrel bu onye Izrel. ⁷ Na ha sitere n'agburu Ibrahim puta emeghi ka ha buru umu Ibrahim n'ezie. Ma n'akuku nke ozo, "O bu site n'Aizik ka a ga-akpo mkpuru gi aha."* ⁸ Nke a na-egosi na o bughu ndi niile a muru na-anu ahụ bu umu Chineke, kama umu ndi ahụ e kwere na

* 9:7 9:7 Jen 21:12

nkwa bu ndi a na-agunye di ka umu Ebrahim site na nkwa ahụ. ⁹ Lee ka e si kwee nkwa ahụ, “Mgbe oge ahụ a kara aka ruru, aga m aloghachi, Sera ga-amukwa nwa nwoke.”†

¹⁰ O bughị naanị nke a. Umu Ribeka si n’otu nna, ya bu nna nna anyi Aizik. ¹¹ Ma tupu a muo umu ejima ndi a, ma o bukwanu tupu ha emee ihe obula di mma maobu nke di njo, iji mee ka ochicho Chineke banyere nhoputa ha guzoro, ¹² o bughị site n’oru kama o bu site n’onye ahụ nke na-akpo, n’ihi na a gwara ya si, “Nke okenye ga-ejere nke nta ozi.”‡ ¹³ Dika e dere ya, “Jekob ka m huru n’anya ma Iso ka m kporo asi.”§

¹⁴ Giniakwa ka anyi ga-ekwu? Chineke o bu onye ajo omume? Mba! ¹⁵ N’ihi na o gwara Mosis,

“Onye m choro imere ebere ka m ga-emere ebere,

o bukwa onye m choro imere omijiko ka m ga-enwere omijiko.”*

¹⁶ Ya mere, o dabereghi n’ochicho nke mmadu maobu irusi oru ike ya kama o dabere n’ebere Chineke. ¹⁷ N’ihi n’akwukwo nsọ gwara Fero, “Emere m ka i buru ihe i bu n’ihi nke a, ka m were gi ziputa ike m, ka e nwe ike kwusaa aha m n’uwa niile.”† ¹⁸ O putara ihe na o bu naanị ndi Chineke choro ka o na-emere ebere, ndi o chokwara ka o na-eme ka ha buru ndi obi ha kpochiri akpochi.

Iwe Chineke na ebere ya

† **9:9** 9:9 Jen 18:10,14 ‡ **9:12** 9:12 Jen 25:23 § **9:13** 9:13 Mal 1:2,3 * **9:15** 9:15 Opu 33:19 † **9:17** 9:17 Opu 9:16

19 Ma eleghi anya unu puru igwa m, “Gini kwanu mere o ji ata anyi uta? Onye kwanu puru iguzogide ihe o zubere ime?” 20 Onye ka i bu gi mmadu efu, iji aju Chineke ajuju? “Nkata mmadu na-akpa o ga-aju onye na-akpa ya ajuju, ‘Onye si gi kpaa m otu a?’ ” ‡ 21 Otu a kwa, onye okpu ite o nweghi ike isite n’otu uru ahụ o nwere kpuo udi ite obula masiri ya, ufodu ite puru iche na ufodu e ji eje ozi n’ulo?

22 O burukwanu na Chineke ekpebie igosi iwe ya na ime ka a mara ike ya site n’inwe oke ndidi banyere ndi oke iwe ya ga-adakwasị bu ndi a kwadoro maka mbibi? 23 Ma o burukwanu na o mere nke a iji mee ka ndi ahụ o na-emere ebere mata iba uba nke ebube ya, bu ndi o bururi uzọ kwadoo maka ebube a. 24 O buladi anyi bu ndi o kpokwara, o bughị naani site na ndi Juu kama site na ndi mba ozọ? 25 Dika o kwuru n’akwukwo Hosiya,

“Aga m akpo ha ‘ndi m,’ bu ndi na-abughị ndi m.

Aga m akpokwa ya ‘onye m huru n’anya’ bu onye m na-abughị n’anya.” §

26 Ma,

“N’otu ebe ahụ a no si ha,

‘Unu abughị ndi m,’

bukwa ebe a ga-anọ kpo ha, ‘Umụ* nke Chineke di ndu.’ ” †

27 Aizaya bere akwa n’ihi umu Izrel,

‡ 9:20 9:20 Aiz 29:16; 45:9 § 9:25 9:25 Hos 2:23 * 9:26 9:26
Ya bu, umu ndi ikom † 9:26 9:26 Hos 1:10

“O bu ezie na onuogugu umu Izrel dika uzuzu di n’akuku osimiri,
maobu naani mmadu ole na ole ka a ga-
azoputa.

²⁸ N’ihi na Onyenwe anyi na-aga ikpe uwa a ikpe.
O ga-eme osiso n’ikpe ahụ ma kpebie ya.”[‡]

²⁹ O bukwa dika Aizaya kwuru na mbu,
“O buru na Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe
niile
ahapurughi anyi umu umu,
anyi gara adi ka Sodom,
anyi gaara adikwa ka Gomora.”[§]

Ihe mere e ji ju ndi Izrel

³⁰ Gini kwa ka anyi ga-ekwu? Anyi ga-asị na o enyela ndi mba ozọ na-enweghi oge ha gbasoro ezi omume, ma ha natara ya, bu ezi omume nke sitere n’okwukwe, ³¹ ma ndi Izrel na-agbaso iwu nke ezi omume, enwebeghi ike ime onwe ha ndi a ga-anabata. ³² Gini gbochiri ha? O bu n’ihi na ha agbasoghi ya site n’okwukwe. Kama ha chere na o bu site n’oru. Ha zohiere ukwu n’oke nkume iso ngongo ahụ. ³³ Dika e dere ya,
“Lee, ana m atogbo na Zayon nkume nke na-eme ka ndi mmadu so ngongo,
oke nkume nke na-eme ka ha daa.
Ma onye nke kweere na ya, agaghi eme ka ihere mee ya.”^{*}

10

¹ Umunna m, ihe na-agu nnoo obi m aguu nke ukwu na ekpere m na-ekpe nye Chineke bu ihu

[‡] **9:28** 9:28 Aiz 10:22,23 [§] **9:29** 9:29 Aiz 1:9 ^{*} **9:33** 9:33 Aiz 8:14; 28:16

na a zọpụtara ha. ² Ana m agba akaebe na ihe banyere Chineke na-anụ ha ọkụ n’obi nke ukwu. Kama ịnụ ọkụ n’obi ha abụghị site na mmazu Chineke. ³ Ebe ha na-amaghị ezi omume nke si na Chineke bịa kama ha chọrọ ihiwe nke onwe ha, ha ewedaghị onwe ha n’okpuru ezi omume nke Chineke. ⁴ Kraịst bụ ọgwụgwụ iwu. Ya mere, ezi omume ga-adiri onye ọbụla nke kwere.

Ama Mosis gbara banyere idebe iwu

⁵ Mosis si otu a dee banyere ezi omume nke sitere n’iwu, “Onye ọbụla na-eme ihe ndị a ga-adị ndụ site na ha.”* ⁶ Ma ezi omume ahụ nke sitere n’okwukwe na-asị, “Asịla n’ime obi gị, ‘onye ga-arigo n’ime eluigwe?’”† (nke bụ, ikudata Kraịst) ⁷ “maọbụ, ‘Onye ga-arịda n’ime ili?’”‡ (nke a bụ, ikpọlite Kraịst site na ndị nwuru anwụ). ⁸ Ma gini ka ọ na-ekwu? “Okwu ahụ nọ gị nso, ọ dị n’ọnụ gị dirikwa n’obi gị,”§ ọ bụ ya, bụ okwu okwukwe ahụ anyị na-ekwusa. ⁹ Ma ọ bụrụ na ị ga-eji ọnụ gị kwuputa, na “Jisọs bụ Onyenwe anyị,” kwerekwa n’ime obi gị na Chineke kpọlitere ya site n’ọnwụ, a ga-azọpụta gị. ¹⁰ N’ihi na ọ bụ obi gị ka ị ga-eji kwere; a guọ gị n’onye ezi omume, ọ bụkwa ọnụ gị ka ị ga-eji kwuputa, a zọpụta gị. ¹¹ Dịka akwukwo nsọ kwuru, “Onye ọbụla kweere na ya, agaghị eme ka ihere mee ya.”* ¹² N’ihi na o nweghị ihe dị iche n’etiti onye Juu na onye mba ọzọ, otu

* **10:5** 10:5 Lev 18:5 † **10:6** 10:6 Dit 30:12 ‡ **10:7** 10:7 Dit 30:13 § **10:8** 10:8 Dit 30:14 * **10:11** 10:11 Aiz 28:16

Onyenwe anyị ahụ bụ Onye nwe mmadụ niile, ọ na-agozibigakwa ndị na-akpọku ya oke. ¹³ N'ihina, "Onye ọbụla nke na-akpọku aha Onyenwe anyị, ka a ga-azọpụta."†

¹⁴ Ma olee otu ha ga-esi kpọkuo aha ya ma ọ bụrụ na ha ekwereghị na ya? Olee otu ha ga-esikwa kwere n'onye ahụ ha anụbeghị ihe gbasara ya? Olee otu ha ga-esi nụkwa ma ọ bụrụ na ndị nkwsa adighi? ¹⁵ Oleekwanụ otu ha ga-esi puo gaa kwusaa, ma ọ bụrụ na o nweghị ndi zipuru ha? Dika e dere ya n'akwukwo nsọ, si, "Lee, ka ha si maa mma bu ukwu ndi na-eweta ozioma."‡

¹⁶ Ma ọ bughị mmadụ niile nabatara ozioma ahụ. N'ihina Aizaya kwuru, "Onyenwe anyị, onye kweere ozi anyị?"§ ¹⁷ Ma ọ bụ ihe doro anya na ọ bụ site n'ige nti n'oziooma a ka mmadu ji enweta okwukwe, ozioma ahụ a na-anu bu site n'okwu Kraist. ¹⁸ Ma ana m aju, O ga-abu na ha anughị? Ha nuru ya n'ezie.

"N'ụwa niile ka olu ha puru gazuo, okwu onu ha niile erukwaala n'ebe uwa soturu."*

¹⁹ Ozokwa, ana m aju, ọ bụ na Izrel aghotaghi? Na mbu, Mosis siri, "Aga m esite na ndi na-abughị mba kpalie mmuo ekworo n'ime unu; aga m esitekwa n'obodo na-enweghị nghota kpasuo unu iwe."†

²⁰ Ma Aizaya jiri nkwsuwa okwu si,

† **10:13** 10:13 Jul 2:32 ‡ **10:15** 10:15 Aiz 52:7 § **10:16** 10:16
Aiz 53:1 * **10:18** 10:18 Abu 19:4 † **10:19** 10:19 Dit 32:21

“Ndi chotara m bu ndi na-adighi aju ase m,
ekpugheere m onwe m nye ndi ahụ na-
adighi aju ase m.”‡

21 O kwuru banyere ndi Izrel,

“Agbasara m aka m ogologo ubochi niile
nye ndi nnupu isi na ndi na-ekwesị olu ike.”§

11

A ga-azọputa ole na ole

¹ Mgbe ahụ a na m aju, o ga-abụ na Chineke
ajula ndi ya? Mba, nke a apughị ime, n'ihì na
mụ onwe m bukwa onye Izrel. Abụ m nwa
nwa Ebrahim, onye si n'agburu Benjamin putā.

² Chineke ajubeghi ndi ya bu ndi o hoputara
site na mmalite ihe niile. O bu na unu amaghi
ihe akwukwo nsọ na-ekwu banyere Ilaija, otu
o siri rịọ Chineke aririọ megide umu Izrel?

³ “Onyenwe m, ha egbuchala ndi amuma gi niile,
mebiekwa ebe ichu aja gi niile, maobu naani
m foduru. Ha na-achokwa uzọ igbu m.”* ⁴ Gini

bu osisa Chineke nyere ya? “E nwere m puku
mmadu asaa ozọ ndi huru m n'anya, ndi na-
egbubeghi ikpere ha n'ala nye Baal.”† ⁵ Otu a ka
o dikwa n'oge di ugbu a, a horola mmadu ole na
ole site n'amara ya. ⁶ O buru na o sitere n'amara,
o sighizikwa n'oru. N'ihì na o buru na o si n'oru,
amara ya abughikwa amara n'eziokwu.

⁷ Gini kwere? Ihe ndi Izrel jiri ike ha niile na-
achọ nke ha na-achotaghi ka ndi a hoputara

‡ 10:20 10:20 Aiz 65:1 § 10:21 10:21 Aiz 65:2 * 11:3 11:3
1Ez 19:10,14 † 11:4 11:4 1Ez 19:18

chọtara. Ndi nke ọzọ mechiri obi ha. ⁸ Dịka e dere ya,

“Chineke nyere ha mmuọ na-eme mmadu iberibe.

O nyela ha anya nke ha na-ejighi ahụ ụzọ, nyekwa ha ntị nke ha na-ejighi anụ ihe;

o mere nke a ruo taa.”[‡]

⁹ Devid kwukwara,

“Ka tebul ha ghooro ha igbudu na ọnya, ha burukwa ihe iso ngongo na ntaramahuhu nye ha.

¹⁰ Ka anya ha gbaa ochichiri, ka ha gharakwa ihu ụzọ.

Mee ka azu ha buru ihe arojiri aroji ruo mgbe ebighi ebi.”[§]

A ga-azoputa ndi Juu

¹¹ Ajuju ọzọ m na-aju bu nke a: O ga-abu na ha suru ngongo ka ha daa ma ghara ibilite ọzọ? O bughị otu a! Kama n’ihi mmehie ha, nzoputa rutere ndi mba ọzọ ka e sitekwa na nke a kpalie ekworo n’ime umu Izrel. ¹² Ma o buru na mmehie ha wetara akunuba nye uwa, o burukwa na ibu ogbenye ha wetara ngozi nye ndi mba ọzọ, o bu na ngozi babigara uba oke agaghi adi mgbe a ga-agukota onuogugu ha niile?

¹³ Ugbu a, unu ndi mba ọzọ, ka m na-agwa okwu. O bu ezie na mu onwe m bu onyeozu nye ndi mba ọzọ, ana m enwe afo ojuju n’ihi ije ozi m. ¹⁴ N’ihi na enwere m olileanya na, ma eleghi anya, apuru m isite n’uzo a kpasuo ekworo n’ime

[‡] **11:8** 11:8 Dit 29:4; Aiz 29:10 **§** **11:10** 11:10 Abu 69:22,23

ufodu umunna m, ka e site n'ekworo ha zoputa ufodu n'ime ha. ¹⁵ O buru na o bu site n'ojuju a juru ha ka e siri mee ka uwa diri na mma, gini ga-eme mgbe a nabatara ha? O ga-adi ka i si n'onwu bilie ozo, nwee ndu ozo. ¹⁶ Ebe o bukwa na iberibe achicha e jiri chuo aja bu ihe di nsọ, mgbe ahụ, achicha ahụ niile bu ihe di nsọ. N'ihina o buru na mgborogwu osisi di nsọ, otu a kwa, alaka ya ga-adikwa nsọ.

Ido aka na nti

¹⁷ Ma a nyakapuru ufodu alaka osisi a, werekwa unu bu alaka osisi oliv ohia nyapagide n'onodu ha. Ya mere, unu esorola keta oke na ngozi sitere na mgborogwu osisi oliv ahụ. ¹⁸ Ma unu ekwesighi inya isi na a dokapuru alaka ndi ozo were unu dochie n'onodu ha. Ihe unu na-aghaghị imata bu nke a: unu bu naani alaka di n'osisi. O bughị unu na-ebu mgborogwu osisi, kama o bu mgborogwu osisi na-ebu unu. ¹⁹ Ma eleghi anya unu nwere ike kwuo, "Ma a nyakapuru alaka ufodu e nwee ohere ebe a ga-anyapagide anyi." ²⁰ Nke ahụ bu eziokwu. Ma chetakwanu na a nyakapuru ha n'ihina ekweghi ekwe ha, ma unu no naani site n'okwukwe. Ya mere anyala isi, kama na-atu egwu. ²¹ N'ihina o buru na Chineke emereghi alaka nke osisi ahụ waputara n'onwe ya ebere, o gaghi emekwara gi ebere.

²² Ya mere, tulee obioma na aka ike Chineke, aka ike n'ebe ndi dara ada no, ma obioma n'ebe unu no, naani mgbe unu na-anogideghi n'obi ebere ya, ma o bughị ya, o ga-anyakapukwa

unu. ²³ Ma ọ buru na ha anogideghi na-ekweghi ekwe, a ga-anyapagidekwa ha n'ihhi na Chineke puru inyapagide ha ozo. ²⁴ N'ihhi na asi na e gbuputara unu site n'alaka osisi oliv ohia, nyapagide unu n'osisi oliv oma ahụ n'uzo na-abughi usoro ndu, gini kwanu ga-egbochi inabata alaka ndi ya, bu ndi si na ya, mee ka ha laghachi azu n'osisi oliv ahụ e si nyakapu ha.

Nzube Chineke banyere ndi Izrel

²⁵ Umunna m, achoro m ka unu mata ihe omimi a, ka unu ghara inya isi. Nnupu isi ufodu umu Izrel agaghi adigide kama o ga-adi ruo n'oge onogugu ndi mba ozo a ga-anabata zuru. ²⁶ Mgbe ahụ, a ga-azoputa Izrel niile. Dika e dere ya,

“Onye nzoputa ga-esite na Zayon bia.

Ọ ga-eme ka Jekob site na ndu asopurughi Chineke chigharia.

²⁷ Nke a bu ogbugba ndu m nke di n'etiti mu na ha,

mgbe m wepuru mmehie ha niile.”*

²⁸ N'ihe banyere ozioma, ha bu ndi iro nke Chineke n'ihhi unu. Ma a bia n'ihe gbasara nhoputa, ha bu ndi nke a huru n'anya n'ihhi ndi nna nna ha. ²⁹ N'ihhi na enye anarakwa adighi n'onnyinye nakwa okpukpo Chineke. ³⁰ Unu onwe unu ndi na-enupuru Chineke isi na mbu, anatala ebere ya ugbu a, n'ihhi nnupu isi ha. ³¹ Otu a ka o dikwa, ha bu ndi na-enupu isi ugbu a ka ha nwe ike soro unu keta oke site n'ebere Chineke meere unu. ³² N'ihhi na Chineke enyefeela onye

* **11:27** 11:27 Aiz 59:20,21; 27:9; Jer 31:33,34

ọbụla n'aka nnupu isi, ka o si otu a gosi mmadu niile obi ebere ya.

Ekele diri Chineke

- 33 Leenu ka o si di omimi bu aku ahụ Chineke nwere! Lee ka ịba ụba nke amamihe ya na ihe omuma ya siri di ukwu!
Apughị ichoputa ikpe ya niile,
uzo ya niile bukwa ihe apughị ichoputa.
- 34 “Onye maara uche Onyenwe anyi?
Ma o bu onye bu onye ahụ na-enye ya ndumodu?”†
- 35 “Onye burula uzo nye Chineke ihe,
nke ga-eme ka Chineke kwughachi ya?”‡
- 36 N’ihi na ihe niile sitere n’ime ya, sitekwa n’aka ya, dikwara ya.
O bu ya ka otuto diri ruo mgbe niile ebighi ebi! Amen.

12

Aja di ndu

1 Ya mere, umunna m, eji m obi ebere Chineke na-ariọ ka unu chee anu ahụ unu dika aja di ndu, dikwa nsọ, ma burukwa nke na-atọ Chineke uto, nke bukwa ofufe nke ime mmuọ unu. 2 Unu eyila uwa nke a, kama burunu ndi enwoghara site n’igbanwe uche unu. Mgbe ahụ, unu ga-enwe ike nwaputa ihe bu uche Chineke na ihe o na-achọ, nke bu ezi ihe, nke na-atọ ya uto na nke zukwara oke.

Oru obi umeala

† 11:34 11:34 Aiz 40:13 ‡ 11:35 11:35 Job 41:11

³ Dịka onyinye amara e nyere m siri dị, ana m adọ onye ọbụla n'ime unu aka na ntị si, Unu atụkwasiła uche n'echiche banyere onwe unu kariā ka o si kwesi. Kama, jirinụ obi dị umeala lee onwe unu anya dịka okwukwe Chineke nyere unu ha. ⁴ Dịka anyị niile n'otu n'otu si nwe anụ ahụ nke nwere akukụ dị iche iche, bụ akukụ ndị na-arụ ọrụ dị iche iche, ⁵ n'otu aka ahụ, n'ime Kraist anyị bụ otu, n'agbanyeghi na anyị bụ akukụ dị iche iche nke otu anụ ahụ. E jikọtara anyị niile n'otu n'otu nye ibe anyị. ⁶ Anyị nwere onyinye dị iche iche nke e sitere n'amara nye anyị, ọ buru na onye ọbụla nwere onyinye ibu amuma, ya buo ya dịka okwukwe o nwere ha. ⁷ Ọ buru ije ozi, ya jee ozi, ya burukwanu izi ihe, ya zie ihe. ⁸ Ka onye nwere onyinye igbaume, gbaa ndi ozo ume, ya burukwanu inyeaka, ka onye nwere onyinye a site n'afọ ofufu mee ya, ọ buru ibu onyendu, ka onye ahụ duo site n'ikpachapụ anya, ya burukwanu ime ebere, ka onye ahụ jiri obi uto na-eme ya.

Ihunanya

⁹ Ka ihunanya buru nke ihu abuo n'adighi na ya, kpoo ihe ojobo asi, jidesie ihe di mma ike. ¹⁰ Huritanu onwe unu n'anya, dika umu nke otu nna. Ka ihe ibe unu na-eme na-atọ unu uto. Na-asopukwaranu ibe unu kariā otu ha si asopuru unu. ¹¹ Unu abula ndi umengwu n'oru unu. Kama werenu mmuo na obi nanu oku na-ejere Onyenwe anyi ozi mgbe niile. ¹² Nweenu obi anuri n'ime olileanya, nweenu ntachiobi n'ime nsogbu, na-ekpekwanu ekpere

mgbe niile. ¹³ Na enyetunu ufodu ndi nsọ* ihe site n'ihe unu nwere iji gboo mkpa diri ha. Na-elekotakwanu ndi obia anya nke oma.

¹⁴ Gozienu ndi na-akpagbu unu, gozienu ha, unu abukwala ha onu. ¹⁵ Mgbe ndi ozọ na-anuri onu, soronu ha nuria onu. Mgbe ha no n'iru uju, soronu ha ruo uju. ¹⁶ Na-ebinu n'udo. A buła onye mpako, unu na ndi onodu ha di ala na-enwe mmekorita, echekwala na i maara ihe niile.

¹⁷ Ejikwala ihe ojoo akwughachi ihe ojoo e mere gi. Kama, na-echenu otu unu ga-esi mee ihe di mma n'anya mmadu niile. ¹⁸ Dika ike gi niile ha, mee ka gi na onye obula biri n'udo. ¹⁹ Ndi enyi m, unu abola obo, kama hapuruwu Chineke oru ibotara unu obo. N'ih na e dere ya, "Ibo obo diri m, aga m akwughachi,"† ka Onyenwe anyi kwuru. ²⁰ Ma otu o di,

"o buru na aguu na-agu onye iro gi, were nri zuo ya,
o burukwa na akpiri na-akpo ya nku, nye ihe onunu ka o nuu,
mgbe i na-eme nke a, i na-agukwasị icheku oku na-ere ere n'isi ya."‡

²¹ Unu ekwela ka ihe ojoo merie unu, kama werenu ezi ihe merie ihe ojoo.

13

Irubere ndi na-achi achi isi

¹ Ka onye obula doo onwe ya n'okpuru ndi na-achi achi, n'ih na ikike ochichi obula agaghi adi

* **12:13** 12:13 Ndi nke Onyenwe anyi † **12:19** 12:19 Dit 32:35

‡ **12:20** 12:20 Ilu 25:21,22

ma ọ buru na Chineke akwadohị ya. Ọ bukwa Chineke tọrọ ntọala ikike ọchịchị niile e nwere. ² Ya mere, onye ọbụla na-enupu isi n'okpuru ọchịchị, na-emegide ihe Chineke hiwere, ndị na-eme nke a ga-ewetara onwe ha ikpe omuma. ³ Ndi na-eme ezi ihe anaghị atụ egwu ndi nọ n'ọchịchị, kama ndi na-atụ ha egwu bu ndi na-eme ihe ojoo, ya mere ọ buru na i choghị itu ndi na-achị achị egwu, mee ihe di mma, ha ga-etokwa gi. ⁴ N'ihị na ọ bu onyeozì Chineke maka ọdìmma nke gi, ma ọ buru na unu mere ihe na-adighi mma, tuonu egwu, n'ihị na onye na-achị achị nwere ezi nkwado ita onye mere ihe ojoo ahuhu. Ọ bu onyeozì Chineke burukwa onye na-eji onuma na-ata ndi mmebi iwu ahuhu. ⁵ Ya mere unu kwesiri irubere ndi na-achị achị isi, ọ bughị naani maka ahuhu diri ndi nnupu isi, kama n'ihị akonuche.

⁶ Ọ bukwa nke a kpatara unu ji na-atụ utu isi nke taks, n'ihị na ndi na-achị achị na-ejere Chineke ozi mgbe ha na-aga n'ihu n'ezì ọchịchị. ⁷ Kwughachinu onye ọbụla ihe unu ji ha n'ugwo, ọ buru na unu ji ugwo utu taks, kwunu ya, ọ burukwa ugwo utu isi nke akunuba unu, ka unu ji, kwunu ya. Ọ buru na onye ọbụla kwesiri ka a sopuru ya, sopuru onye di otu a, ọ burukwa na onye ọbụla kwesiri ka a kwanyere ya ugwu kwanyerenu ya ugwu.

Ihunanya n'ihị na oge di nso

⁸ Kwunu ugwo niile unu ji. Ka ugwo unu ga-ejide ndi mmadu buru ugwo ihu ha n'anya. N'ihị na mgbe i na-ahu ndi mmadu n'anya, i

na-emezu ihe niile iwu choro. ⁹ Iwu niile e nyere, “Gị akwala iko,” “Egbula mmadu,” “Ezula ohi,” “Enwela anya ukwu n’ihe mmadu ibe gi nwere,”* nakwa iwu ndi ozo niile e nyere ka a chikotara n’otu nke a siri: “Hu mmadu ibe gi n’anya dika onwe gi.”† ¹⁰ Ihunanya adighi echere onye agbataobi ya echiche ozo, ya mere ihunanya bu idebezu iwu niile.

Oge ahụ dị nso

¹¹ Ihe ozo mere o ji di mkpa ibi ezi ndu bu nke a. Unu maara na oge ahụ anyi na-ele anya ya abiala nso. Ya mere, sitemu n’ura bilie, n’ihi na nzoputa anyi adila nso ugbu a karia mgbe ahụ anyi kweere na mbu. ¹² Abali ekeela abuo, o foduru ntakiri ugbu a, o buru ututu. Ka anyi yipu uwe oru nke ochichiri, ma yikwasị ngwa agha nke ihè. ¹³ Burunu ndi di ocha, dika ndi na-akpaghari n’ehihie. O bughị n’igba egwu ruru unyi, maobu n’inubiga mmanya oke, o bughị n’ikwa iko, na imefe ihe uwa oke. O bughị n’esemokwu, na ekworo. ¹⁴ Kama yirinu Onyenwe anyi Jisosh Kraist dika uwe. Unu enyekwala ahụ unu ohere inweta ihe niile nke na-agu ya.

14

Ndi di ike na ndi dara mba

¹ Nabatanu ndi okwukwe ha na-esighi ike n’etiti unu. Ma o bughị n’ihi ise okwu banyere ihe ntule nke obi. ² Otu onye nwere okwukwe iri

* 13:9 13:9 Opu 20:13-15,17; Dit 5:17-19,21 † 13:9 13:9 Lev 19:18

ihe niile, ma onye na-adighi ike n'okwukwe, na-eri naani ahijia nri. ³ Onye ahụ na-eri ihe niile e kwesighi ileda onye juru iri ya anya. Otu a kwa, onye ahụ nke n'adighi eri ihe niile ekwesighi ima onye na-eri ihe ndi a ikpe. N'ihia na Chineke anabatala onye ahụ. ⁴ Onye ka i bu i ji na-ekpe odibo onye ozo ikpe? Onye o diri ikpebi ma odibo ya o na-emezi emezi ma o dighi emezi bu nna ya ukwu. Ma odibo ahụ aghaghị iguzosi ike n'ihia na Onyenwe anyi puru ime ka o guzosie ike.

⁵ Otu onye nwere ike na-eche na otu ubochi kacha ndi ozo na idi nsọ, onye nke ozo nwekwara ike na-eche na ubochi niile bu otu ihe, ma o kwesiri ka onye obula kpebiere onwe ya. ⁶ Onye obula na-eche n'otu ubochi bu nke puru iche, na-eme nke a nye Onyenwe anyi. Onye obula na-eri otu ihe na-eri ya n'ihia Onyenwe anyi. Ma onye na-adighi eri otu ihe ahụ na-eme kwa nke a nye Onyenwe anyi. Ma na-enyekwa Chineke ekele. ⁷ N'ihia na o nweghi onye n'ime anyi na-adiri naani onwe ya ndu, o nwekwaghị onye n'ime anyi na-anwuru naani onwe ya onwu. ⁸ O buru na anyi adiri ndu, anyi di ndu nye Onyenwe anyi; o burukwa na anyi anwuo, anyi nwuru nye Onyenwe anyi; ya mere ma anyi di ndu ma anyi nwuru anwu, anyi bu nke Onyenwe anyi. ⁹ O bu n'ihia nke a ka Kraist ji nwuo, ma biliekwa, ka o buru Onyenwe nke ndi di ndu na nke ndi nwuru anwu.

¹⁰ Ma gi onwe gi, ginị mere i ji ekpe nwanna gi ikpe? Ginị mekwara i ji ileda ya anya? N'ihia na anyi niile ga-eguzo n'otu n'otu n'ihu oche ikpe Chineke. ¹¹ E dere ya,

“ N’ezie, dika m na-adị ndụ, ’ ka Onyenwe anyị kwuru,
 ‘ikpere niile ga-egbu n’ihu m;
 ire* niile ga-ekwuputakwa Chineke.’ ” †

¹² E, anyị niile n’otu n’otu ga-aza ajujụ banyere ndụ anyị n’ihu Chineke.

A kwadala nwa nna gị

¹³ Ya mere, ka anyị kwusị ikperita onwe anyị ikpe, kama kpebie n’ime obi gị na i gaghị edochiri nwanna gị ihe ga-eme ka ọ sụọ ngongọ maọbụ ihe mgbochi n’uzọ. ¹⁴ Dika onye nọ n’ime Onyenwe anyị Jisọs, o doro m anya nke ọma na o nweghị ihe ọbụla na-adighị ọcha na nke onwe ya. Ma ọ buru na onye ọbụla na-ahuta ihe ọbụla dika ihe na-adighị ọcha, nye onye di otu a, ihe ahụ adighị ọcha. ¹⁵ Ọ burukwa na ihe i na-eri na-ewute nwanna gị, i naghị egosi na i huru ya n’anya. Ekwela ka nri i na-eri buru ihe ga-ewetara nwanna gị ila n’iyi, n’ihi na cheta na ọ bukwa n’ihi ya ka Kraist jiri bia nwuo. ¹⁶ Ekwela ka ihe ọma gị buru nke a ga-akpo ajuo ihe. ¹⁷ N’ihi na alaeze Chineke abughị oriri na onunụ kama ọ bu ezi omume, na udo na onu n’ime Mmuo Nso. ¹⁸ N’ihi na onye ọbụla na-eke Kraist n’uzo di otu a, na-eme ihe na-atọ Chineke uto, umu mmadu na-anabatakwa ya.

¹⁹ Ka ihe na-agusi gi aguu ike buru ime ihe ga-eweta udo, ya na ime ihe n’uzo a ga-esi mee ka e wulie ndi ozo elu. ²⁰ Emebikwala oru Chineke n’ihi nri; nri niile di ọcha, ma o kwesighi ka onye ọbụla rie ihe ga-eme ka onye ozo sūo ngongō.

* **14:11** 14:11 Maobu, onu † **14:11** 14:11 Ajz 45:23

21 O ga-akara gi mma ka i hapu iri anu maobu inu mmanya ma o bukwanu ime ihe obula gae me ka nwanna gi suo ngongo.

22 Ya mere, ka okwukwe i nwere banyere ihe ndi a buru nke di n'etiti gi na Chineke. Ngozi na-adiri onye obula nke na-adighi ama onwe ya ikpe site n'ihe o nabatara. 23 Ma onye obula n-eri ihe obula site n'obi abuo bu onye ikpe mara, n'ih na o jighi okwukwe rie ya, n'ih na ihe obula a na-esiteghi n'okwukwe mee bu mmehie.

15

Otu anyi kwesiri i si na-emeso ibe anyi

1 Anyi onwe anyi bu ndi di ike kwesiri inagide mgbe ndi na-adighi ike mejoro anyi, o bughime ihe ga-atu anyi utu. 2 Ka onye obula n'ime anyi na-eme ihe ga-atu onye agbataobi ya utu maka odimma ha, ka o wulie ha elu. 3 N'ih na Kraist n'onwe ya emeghi ihe toro ya utu, kama dika e dere ya n'akwukwo nsu, "Mkpari niile nke ndi na-akpari gi dakwasiri m!"* 4 N'ih na ihe niile edere n'oge gara aga bu iji kuziere anyi ihe, ka anyi nwee ike isite na ntachiobi nakwa nkasiobi, nke di n'akwukwo nsu nwee olileanya.

5 Ka Chineke ah u na-enye agbamume na ntachiobi nye unu mmuo nke idi n'otu n'etiti onwe unu, dika Kraist Jisos nwere. 6 N'ih na nke a ga-eme ka unu niile jikota obi unu, na olu unu n'otu, inye Chineke na Nna Onyenwe anyi Jisos Kraist otuto.

Kraist bu Onye Nzoputa nke mmadu niile

* 15:3 15:3 Abu 69:9

7 N'ihì ya, nabatanu onwe unu di ka Kraist nabatara unu, iji wetara Chineke otuto. 8 Ma ana m agwa unu na Kraist aghoola onye na-ejere ndi e biri ugwu ozi n'ihì eziokwu nke Chineke, iji mee ka nkwa e kwere ndi bu nna nna anyi ochie guzozie. 9 Ka ndi mba ozoz nwe ike inye Chineke otuto maka ebere ya, dika e dere ya, "N'ihì nke a, aga m eto gi n'etiti ndi mba ozoz, aga m abu abu nye aha gi."†

10 O kwukwara ozoz si,
"Soronu ndi ya nuria onu unu ndi mba ozoz."‡

11 Ozokwa,
"Toonu Onyenwe anyi unu ndi mba ozoz niile,
ka ndi niile di iche iche jaakwa ya mma."§

12 Ozokwa, Aizaya na-asi,
"Mgborogwu Jesi ga-epulite ozoz,
onye nke ga-ebili ichi mba niile,
ndi mba ozoz ga-enwekwa olileanya n'ime
ya."*

13 Ka Chineke onye bu isi olileanya mejuputa unu n'oke onu na udo dika unu na-atukwasi ya obi, ka unu si otu a buru ndi olileanya ha jubigara oke site n'ike nke Mmuo Nso.

Oru Pol ruru

14 Umunna m, o doro m anya na unu onwe unu juputara n'idi mma, burukwa ndi tozuru etozu n'ihe omuma ruo na unu nwere ike izirita onwe unu ihe. 15 Ma otu o di, edeputala m ufodu isi okwu n'ebe o doro anya nye unu, iji chetara unu

† 15:9 15:9 2Sa 22:50; Abu 18:49 ‡ 15:10 15:10 Dit 32:43

§ 15:11 15:11 Abu 117:1 * 15:12 15:12 Aiz 11:10

ha ọzọ, n'ihì amara Chineke nyere m, ¹⁶ abụ m onyeozì Kraịst Jisọs, ana m arụkwa ọrụ onye nchụaja n'izisa ozioma Chineke, ka ofufe ndị mba ọzọ buru aja Chineke ga-anara nke oma, nke Mmuo Nso dokwara nso.

¹⁷ N'ihì ya, ana m anya isi n'ime Kraịst Jisọs banyere ọrụ m na-aruru Chineke. ¹⁸ Agaghì m anwa anwa kwuo okwu banyere ihe ọzọ kariakwa ihe ndi ahụ Kraịst rụputara site n'aka m, bu idubata ndi mba ọzọ, ime ka ha rube isi nye Chineke, site n'okwu onu m na ihe m ruru, ¹⁹ nke putara ihe n'oru ebube na ihe iribama site n'ike nke Mmuo nke Chineke. Ya mere, site na Jerusalem ruo Ilirikom, ekwusaala m n'uzo zuru ezu, ozioma Kraịst. ²⁰ Ochicho obi m mgbe niile bu ikwusa ozioma ahụ n'ebe obula ndi mmadu na-anutubeghi ihe banyere Kraịst, ka m ghara ibu onye na-ewukwasị ihe n'elu ntola nke onye ozo toro, ²¹ ma dika e dere ya,

“Ndi a na-agwaghì ihe banyere ya ga-ahụ,
ndi a ka anubeghi, ga-aghotakwa.”†

²² N'ezie, nke a bu ihe mere m na-ejibeghi nwee ohere ibiakwute unu.

Nzube Pol

²³ N'ihì na o dila otutu afọ kemgbe m bidoro na-enwe mmasi m ga-abia hu unu anya, ma ugbu a, ọrụ m nwere n'akuku a agwula, oge eruola mgbe m ji ahapu ebe a. ²⁴ N'ihì na nzube m bu ijeru obodo Spen. Mgbe obula m ga-agakwa, aga m akwusi ihu unu na elekwa anya na unu ga-edupu m n'ije m, mgbe mu na unu jiri onu

† 15:21 15:21 Aiz 52:15

noroṭu nwa mgbe nta. ²⁵ Ma ugbu a, ana m aga Jerusalem ebe m na-ejere ndi nsọ ozi. ²⁶ N'ihina o di ndi Masidonia na Akaia ezi mma iwere n'ufodu n'ihe ha nwere nyere ndi ogbenye no n'etiti ndi nsọ no na Jerusalem aka. ²⁷ Ha ji onu mee nke a, n'ezie ha ji ha ugwo i mere ha otu a. N'ihina o buru na ndi mba ozo so ha keta oke na ngozi nke Mmuo Nso, ha ji ugwo isite n'akunuba ha nwere kenye ha. ²⁸ Ya mere, mgbe m mezuru nke a, hukwa na ha anatala onyinye ahụ a tukotara ha, aga m abata ihu unu mgbe m na-aga Spen. ²⁹ Amaara m na mgbe m ga-abiakwute unu, aga m abia n'ime ozuzu oke ngozi nke Kraist.

³⁰ Esi m n'aka Onyenwe anyi Jisos Kraist na ihunanya anyi nwere n'ime Mmuo Nso na-ario unu, umunna m, ka unu soro m na-ekpe ekpere, na-echetanu m n'ekpere unu n'ihu Chineke. ³¹ Ka a doputa m n'aka ndi na-ekweghi ekwe no na Judia. Ka oru m maka Jerusalem buru ihe ndi nsọ no ebe ahụ ga-anabata. ³² Ka o ga-abu site n'uche Chineke, aga m abiakwute unu n'onu kurukwa ume ndu na nnoko mu na unu. ³³ Ka Chineke ahụ na-enye udo, nonyere unu niile. Amen.

16

Ozi ekele

¹ Ana m eme ka unu mata nwanna anyi nwananyi, Fibi, onye na-ejere nzuko ozi na choochi di n'obodo Senkria. ² Biko nabatanu ya n'ime

Onyenwe anyị dika o kwesiri ndi ya. Nyekwaranu ya aka n'uzo niile unu nwere ike, n'ihi na o nyerela mu na otutu ndi ozo aka.

³ Keleerenu m Prisila na Akwila ndi mu na ha na-aruko oru Kraist Jisos.* ⁴ Ndi a atughi egwu onwu n'ihi ndu m. O bughị naani mu onwe m na ekele ha, kama nzuko Kraist ndi di na mba ozo niile na-ekekwa ha.

⁵ Biko kelekwaaranu m ndi niile na-ezuko n'ulo ha.

Keleerenu m ezi enyi m Epinetus. Nwoke a bu onye buru uzo nabata Kraist n'obi ya, n'akuku Eshia niile.

⁶ Keleerenu m Meri, onye rusiri oru ike n'etiti unu.

⁷ Ana m ekekwa Andronaikos na Juniya, ndi ikwu m, ndi e tinyekotara mu na ha n'ulo mkporo. Ndi ozi niile na-asopuru ha. Ha bukwa m uzo kwere na Kraist.

⁸ Kelekwaaranu m Ampliatos onye m huru n'anya n'ime Onyenwe anyi.

⁹ Keleenu Obanos, onye anyi na ya na-aruko oru Kraist, na Stakis ezi enyi m.

¹⁰ Otu a kwa, keleenu Apelis onye anwaputarala nguzosike ya n'ime Kraist.

Keleenu ndi ezinaulo Aristobulos.

¹¹ Keleerenu m Herodian onye ikwu m.

Kelekwanu ndi bi n'ulo Nasisos. Ha bu ndi nke Chineke.

¹² Kelekwanu Traifina na Traifosa ndi a narusi oru Onyenwe anyi ike.

* **16:3** 16:3 Oru 18:18 na 2Tm 4:19

Keleekwanụ Pesis, onye m hụrụ n'anya na onye na-arụsị ọrụ Onyenwe anyị ike.

¹³ Keleere m Rufos onye Onyenwe anyị n'onwe ya họtara, na nne ya, onye na-emekwara m ka nne.[†]

¹⁴ Ana m ekele unu Asinkritos, Flegon, Hamis, Patrobas, Hamis na umunna anyị niile ndị ha na ha nọ.

¹⁵ Keleerenụ m Filologos, Juliya, Nerus na nwanne ya nwanyị. Keleekwanụ Olimpasi na ndị nsọ niile ha na ha nọ.

¹⁶ Werenụ isurita ọnụ dī nsọ, kelerita onwe unu.

Nzuko Kraịst niile nọ n'ebe a na-ekelekwara unu.

Ido aka na nti ikpeazu

¹⁷ Ugbu a, umunna m, ana m ariọ ka unu wezughanụ onwe unu site n'ebe ndị ọrụ ha bu iweta nkewa, na-etinye ihe mgbochi n'uzo unu, na-eme ka okwukwe ndi ozo hapu iguzosi ike n'ihu ozizi ha na-ezi nke megidere ihe ahụ niile e ziri unu. ¹⁸ Ndi di otu a abughị ndi ozi nke Onyenwe anyi Jisọs Kraịst. Ha na-arụ naanị n'ihu akpa ha. Ha maara otu e si eji ire uto edufu ndi obi ha na-esighi ike. ¹⁹ Mmadu niile anula maka nrube isi unu na-erubere ozioma ahụ. Ana m anuri onu n'ihu unu. Achoro m ka unu buru ndi maara ihe banyere ezi ihe, ka unu buru ndi na-amaghi ihe n'ihe banyere ihe ozo.

²⁰ Mgbe na-adighi anya, Chineke nke udo ga-azopia ekwensu n'okpuru ukwu unu.

[†] **16:13** 16:13 Mak 15:21

Ka amara Onyenwe anyị Jisọs dinyere unu.

²¹ Timoti onye so m na-aruko ọrụ, na Lusios, na Jesin na Sosipata, ndi ikwu m na-ekele unu.‡

²² Mu onwe m bu Tatioş, onye dere akwukwo a, na-ekelekwaa unu n'aha Onyenwe anyi.

²³ Gaios, onye na-ele mu na nzuko niile obia n'ebe a, na-ekelekwaa unu. Otu a kwa, ndi niile na-ezuko n'ulo ya na-ekelekwaa unu.

Erastos, onye na-elekota ihe ndi obodo a na nwanna anyi nwoke Kwatos, na-ekelekwaa unu.

²⁴ Ka amara Onyenwe anyi Jisos Kraist dinyeere unu niile. Amen.§

Ekpere mmechi

²⁵ Ana m enyefe unu n'aka onye ahụ puru ime ka unu guzosie ike site n'ozio ma m kwusaara unu, nakwa nkwaputa nke Jisos Kraist, dika mkpughe nke ihe omimi ahụ e zoro ezo kemgbe otutu ogbo ndi gara aga siri di. ²⁶ Ma ugbo a, e kpugheela ya, mee ka o puta ihè site n'ihe ndi amuma dere n'akwukwo nsọ, ka ndi mba ozọ niile maara ya dika ihe Chineke ebighi ebi nyere n'iwu ya si di, ka ha muta irube isi nke na-esite n'okwukwe. ²⁷ Ka otuto na nsopuru diri Chineke, onye naani ya bu onye amamihe, ruo mgbe ebighi ebi, site na Jisos Kraist. Amen.

‡ **16:21** 16:21 Ọrụ 13:1 na 16:1 nakwa Ọrụ 17:15 § **16:24** 16:24
 Ụfọdụ akwukwo na-edebanye n'amaokwu a Ka amara Onyenwe anyi Jisos Kraist dinyeere unu niile. Amen.

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ onye oḅuḅa igu
The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria:
Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ
onye oḅuḅa igu

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ onye oḅuḅa igu

Ndḅ Biblica, Inc. degħarḅrḅ ya n'afḅ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

"Biblica" ḅu akara e ji mara ḅḅo ḅḅu a, nke edebanyere dḅka iwu si kwado n'ḅḅo ḅḅu dḅ n'obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azḅm aḅḅa ndḅ Biblica, Inc. O ḅu ha ka e nyere ikike idenye ya.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Apr 2023

e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78